

Marktonderzoek geeft handvatten voor een effectievere PRRS-aanpak in praktijk

Weg van entfabel

Hoe bewust zijn zeugenhouders bezig met het monitoren en de aanpak van PRRS op hun bedrijf? Dat was de kernvraag in het marktonderzoek naar PRRS-preventie van Zoetis. “Vaccineren vlak na de geboorte is het beste moment om biggen beschermd te hebben voor de risicovolle periode van het spenen. Iets wat nog behoorlijk wordt onderschat”, stelt Anke Verhaegen.

Het marktonderzoek onder 207 zeugenbedrijven is een voortzetting op het PRRS-prevalentieonderzoek van Zoetis, GD en DGZ Vlaanderen. “In dit eerdere onderzoek is bij twee op de drie betrokken zeugenbedrijven het PRRS-virus bij biggen in de opfokafdelingen aangetoond”, zegt Verhaegen, National Veterinary Manager Swine NL bij Zoetis. “Bij een derde van de onderzochte bedrijven werd het veldvirus al bij net gespeende biggen aangetroffen.” Op de vraag ‘Hoeveel procent van de bedrijven denkt u dat in 2018 PRRS-positieve biggen had op het moment van spenen?’ antwoordt het leeuwendeel ‘de helft of meer’. “Maar er zijn ook nog veel zeugen-

houders die denken dat dat minder is en een paar denken zelfs dat het nul is. Die schatten de PRRS-situatie in de praktijk veel te rooskleurig in.” Uit het marktonderzoek blijkt dat bij 36 procent van de 207 geïnterviewden het PRRS-veldvirus is aangetoond op hun bedrijf. Bij 80 procent van deze met het PRRS-veldvirus kampende bedrijven werd dat virus bij biggen gevonden, bij ruim een kwart is het bij de zeugen aangetoond. “Als het veldvirus circuleert in de biggenopfok, de infectiedruk zich opbouwt en de interne bedrijfshygiëne niet op orde is, dan neemt het risico op een PRRS-doorbraak bij zeugen toe.”

Voor de geboorte

De vraag ‘Wat is de vroegst mogelijke leeftijd om bij biggen te starten met het preventief vaccineren voor PRRS?’ levert opvallende resultaten op. Ongeveer 15 procent van de zeugenhouders geeft aan dat dat zou kunnen vanaf dag 1, 2 of 3 na de geboorte. Bijna 10 procent geeft tussen vijf en zeven dagen na de geboorte aan, maar het leeuwendeel denkt dus later. “Dat twee tot drie weken na de geboorte hét vaccinatiemoment voor biggen is, zit in de mindset van zeugenhouders. Tot voor kort waren er enkel vaccins beschikbaar die niet eerder konden worden toegediend, wat niet wil zeggen dat biggen niet eerder vaccineerbaar

zijn. Het vroegste entmoment ligt theoretisch zelfs nog voor de geboorte”, legt Verhaegen uit. “Rond dag 70 in de dracht is het immuunsysteem van een big in staat actief afweer op te bouwen. Het vroegst mogelijke entmoment is afhankelijk van de ziekte én het vaccin. Maar wil je biggen bij spenen – dus vóór het risicomoment – beschermd hebben, dan kan je net na de geboorte al vaccineren met Suvaxyn PRRS MLV. Drie weken na deze vaccinatie zijn de biggen beschermd tegen PRRS. Dat zo vroeg vaccineren mogelijk is, bewijzen vaccinaties tegen onder andere Mycoplasma en speendiarree al lang.”

Beweging in de markt

85 procent van de zeugenhouders vaccineert voor PRRS. De drijfveer is preventie (46 procent) en in 24 procent van de gevallen omdat de afnemer van de biggen dat verlangt. Ruim 90 procent van die groep zeu-

genhouders vaccineert de zeugen. Bijna de helft van hen vaccineert de biggen en doet dat meestal bij een leeftijd van twee tot drie weken. “Enkele zeugenhouders geven aan dat ze biggen kort na de geboorte vaccineren”, constateert Verhaegen. “Er is beweging. Sinds begin 2018 zijn we met Suvaxyn PRRS MLV op de markt en dat is in onze wereld relatief kort. Boeren zijn afwachtend en 94 procent geeft aan het advies van hun dierenarts te volgen bij de keuze van het PRRS-vaccin en de bijbehorende vaccinatieleeftijd. Maar als zeugenhouders hun biggen eerder bescherming mee willen geven en dat willen doen uit oogpunt van infectiemoment en arbeidsomstandigheden, kunnen zij op basis van voortschrijdend inzicht het gesprek aangaan met hun dierenarts.” Wat Verhaegen ook opvalt in het marktonderzoek is dat iets meer dan 70 procent aangeeft blindelings een vaccinadvies van de dierenarts op te volgen. Daarmee is de dierenarts de belangrijkste adviseur hierin en ook sterk bepalend in de keuze voor een vaccin. Met 40 procent is de prijs als doorslaggevend keuzefactor de tweede belangrijkste, gevolgd door bewijs van werking in de praktijk (38 procent). Minder belangrijke keuzekennissen zijn gebruiksgemak (21 procent), wijze van vaccineren (18 procent), makkelijk te combineren (15 procent) en andere zaken als verspreidbaarheid. “Het verbaast mij dat niemand het belangrijk vindt om de vaccinkeuze te bepalen op basis van het optimale vaccinatiemoment”, zegt Verhaegen. “Daar valt nog veel te winnen.”

Beter monitoren

Monitoren van de PRRS-situatie gebeurt op 59 procent van de zeugenbedrijven in het marktonderzoek. “Vier van de tien zeugenhouders is zich daardoor waarschijnlijk niet bewust of en welk PRRS-veldvirus circuleert op zijn bedrijf en bij welke diercategorie. Dat is eigenlijk niet meer van deze tijd”, stelt Verhaegen. “Over vijf jaar verwacht ik dat het percentage monitorende zeugenbedrijven een heel eind richting de 95 procent zal zijn.” Wat haar ook opvalt, is dat – als er wordt gemonitord – in meer dan de helft van de gevallen die monitoring niet voldoende dekkend is. “Een of twee keer per jaar de vinger aan de pols houden bij PRRS-problemen, is in mijn ogen te weinig. Gelukkig geeft zo’n 48 procent aan meer dan twee keer per jaar een monitor uit te voeren. En als zij dat strategisch goed doen, geeft dat

Anke Verhaegen

“OVER VIJF JAAR VERWACHT IK DAT HET PERCENTAGE MONITORENDE ZEUGENBEDRIJVEN EEN HEEL EIND RICHTING DE 95 PROCENT ZAL ZIJN”

waardevolle informatie om bijvoorbeeld het optimale vaccinatiemoment te bepalen.” Als er wordt gemonitord, gebeurt dat nagevoel altijd bij biggen. 60 procent geeft aan de PRRS-situatie bij de zeugen te monitoren en 45 procent zegt ook de gelten te volgen. In 80 procent van de gevallen worden bloedmonsters genomen en 37 procent geeft aan kauwtouwen te gebruiken. “Bloed is schoon en betrouwbaar, maar het gebruik van kauwtouwen is diervriendelijker en goedkoper. De juiste diagnostiek kan ook prima op basis van een combinatie van beide technieken”, benadrukt Verhaegen. “Ons doel is om de bewustwording voor PRRS te vergroten en samen met dierenartsen de praktijk te ondersteunen bij een effectieve PRRS-aanpak.”